

Prima instanță: judecătoria Drochia
judecător: V.Zaporojan
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
judecători: Al.Gheorghieș, A.Albu, A.Toderaș

Dosarul nr.2rac-268/16

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi, Tamara Chișca-Doneva,
Oleg Sternioală și Nicolae Craiu

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016

emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” către Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” privind încasarea datoriei, penalității și dobînzii de întîrziere,-

c o n s t a t ă :

La data de 19 mai 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii”, solicitînd încasarea datoriei în sumă de 16 105,82 lei, penalitate de 21 750,24 lei și dobîndă de întîrziere în mărime de 2 361,68 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 07 noiembrie 2014, între Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” și Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” a fost semnat contractul de vînzare-cumpărare nr.595, potrivit căruia Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” s-a obligat să livreze în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” marfă, iar ultimul s-a obligat să achite pentru marfa livrată în termen de 7 zile calendaristice din momentul livrării. Obligația în cauză fiind stabilită prin pct.3.2 al contractului.

Sușține reclamanta că, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” și-a onorat obligațiunile și a livrat în adresa pîrteii marfă în sumă totală de 38 605,82 lei, fapt confirmat prin facturile fiscale: FU nr.7590848 din 08 noiembrie 2014 în sumă de 5 760 lei; FU nr.7590849 din 08 noiembrie 2014 în sumă de 352,42 lei; FU nr.7591220 din 14 noiembrie 2014 în sumă de 12 900 lei; FU nr.7591237 din 15

noiembrie 2014 în sumă de 8 600 lei; FU nr.7591436 din 22 noiembrie 2014 în sumă de 243 lei și FU nr.7591435 din 22 noiembrie 2014 în sumă de 10 750 lei.

Mai menționează că, o parte din datorie, în mărime de 22 500 lei, ultima a achitat-o, iar restul sumei, 16 105,82 lei, nu a fost achitată nici pînă la depunerea în judecată a cererii respective.

Amintește reclamanta că, potrivit pct.7.2 al contractului semnat, în caz de neachitate a plății pentru marfa livrată în termenul stabilit, cumpărătorul plătește o penalitate în mărime de 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, suma penalității calculate pînă la data adresării în judecată constituie 21 948,64 lei.

Totodată, consideră că de la pîrîta urmează a fi încasată și dobînda de întârziere, conform alin.2) al art.619 Cod civil, care constituie suma de 2 361,68 lei.

Încercările de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu succes, fapt ce a determinat să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită încasarea datoriei în mărime de 16 105,82 lei, penalității în sumă de 21 750,24 lei, dobînzii de întârziere în mărime de 2 361,68 lei, cît și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, prin cererea de concretizare a cerințelor, reclamanta a solicitat încasarea penalității în sumă de 4500 lei, dobînda de întârziere 2 361,68 lei și taxa de stat în mărime de 723,36 lei, renunțînd la cerința privind încasarea datoriei de bază - 16 106,82 lei, pe motiv că pîrîtul a achitat suma nominalizată după înaintarea cererii în judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Drochia din 30 septembrie 2015, acțiunea a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată "Casa Pîinii" în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "Beatrice-Com" a dobînzii de întârziere în sumă de 2 361,68 lei, penalitate de 4 500 lei și cheltuielile de judecată 723,36 lei.

Hotărîrea respectivă a fost casată prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, fiind emisă o nouă hotărîre prin care cerințele Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” privind încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” a datoriei, penalității și dobînzii de întârziere au fost respinse. Totodată, s-a dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” cheltuielile de judecată în sumă de 483 lei și respectiv 542 lei.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 03 mai 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material.

Menționează că, în motivarea hotărîrii, instanța de apel a indicat că hotărîrea Judecătorei Drochia este neîntemeiată în partea încasării datoriei, însă de fapt prin hotărîrea respectivă a fost încasată doar penalitatea și dobînda de întârziere, nicidecum datoria de bază, care a fost de fapt achitată de intimat după înaintarea cererii de

chemare în judecată, fapt în legătură cu care reclamantul, prin cererea de concretizare și-a micșorat pretențiile.

Menționează că, instanța de apel motivează respingerea integrală a acțiunii prin faptul că, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” nu a anexat calculul penalității și a dobânzii de întârziere, ceea ce nu corespunde adevărului și probelor anexate la dosar. Or, la materialele cauzei, precum și în cererea de chemare în judecată, se regăsește calculul detaliat cu indicarea perioadei pentru care a fost aplicată penalitatea și dobânda de întârziere.

Consideră recurentul greșită concluzia instanței de apel precum că, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” urma să indice care sume sunt în întârziere, or, la materialele cauzei este anexat contractul de vânzare-cumpărare nr.595 din 07 noiembrie 2014, în care este indicat termenul de achitare pentru marfa livrată - 7 zile. Totodată, sunt anexate atât facturile fiscale în care este indicată data recepționării mărfii cât și dispozițiile de plată privind achitarea datoriei.

Susține recurentul în cererea de apel, Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” a solicitat casarea hotărîrii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie scoasă de pe rol pe motivul nerespectării procedurii prealabile și nicidecum pe motiv că dobânda și penalitatea sînt neîntemeiate, după cum a dispus instanța de apel în decizia emisă pe cazul dat. Consideră că, instanța de apel urma să trimită pricina la rejudecare însă nu să respingă acțiunea ca neîntemeiată, astfel încălcînd principiul contradictorialității și a egalității părților în drepturile procedurale.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la data de 26 februarie 2016 (f.d.109), fiind recepționată de recurent, contra semnătură, la 01 martie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.110). Prin urmare, termenul limită de declarare a cererii de recurs a expirat la data de 01 mai 2016, însă ținînd cont de faptul că zilele de 01 mai 2016 și 02 mai 2016, au fost declarate zile de odihnă, iar cererea de recurs a fost expediată în adresa instanței prin intermediul oficiului poștal la data de 03 mai 2016, recursul se consideră declarat în termen.

La data de 06 iunie 2016, în adresa intimatului Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii”, a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” (f.d.121).

La data de 04 iulie 2016, intimatul Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” a depus referință asupra cererii de recurs declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”, solicitînd recunoașterea acestuia ca inadmisibil, sau după caz, respingerea recursului ca nefondat.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, la 07 noiembrie 2014, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” și Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.595. Potrivit condițiilor stipulate în contract Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” s-a obligat să livreze în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” marfă, iar ultima s-a obligat să achite pentru marfa livrată în termen de 7 zile calendaristice din momentul livrării, obligație stabilită prin pct.3.2 al contractului susmenționat.

Totodată, conform pct.7.2 al contractului, părțile au convenit că în caz de neachitare a plății pentru marfa livrată în termenul stabilit, cumpărătorul va plăti o penalitate în mărime de 0,5 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

Prin acțiunea înaintată, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” pretinde că a livrat marfă către Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” în sumă totală de 38 605,82 lei, conform facturilor fiscale: FU nr.7590848 din 08 noiembrie 2014 în sumă de 5 760 lei; FU nr.7590849 din 08 noiembrie 2014 în sumă de 352,42 lei; FU nr.7591220 din 14 noiembrie 2014 în sumă de 12 900 lei; FU nr.7591237 din 15 noiembrie 2014 în sumă de 8 600 lei; FU nr.7591436 din 22 noiembrie 2014 în sumă de 243 lei și FU nr.7591435 din 22 noiembrie 2014 în sumă de 10 750 lei. Achitarea a fost efectuată parțial, în sumă de 22 500 lei. Prin urmare, datoria Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” față de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” constituie suma de 16 105,82 lei.

Ulterior, adresării reclamantului în judecată cu cererea respectivă, pîrîtul a achitat suma datorată, fapt în legătură cu care primul a renunțat la pretenția privind încasarea datoriei. Însă, după cum susține recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” nu a achitat și penalitatea contractuală de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere care constituie în total 21 948,64 lei, precum și dobînda de întârziere, conform alin.2) al art.619 Cod civil, în mărime de 2 361,68 lei. Or, prin acțiunea înaintată Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” solicită încasarea acestor plăți de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii”, modificînd ulterior cerințele în partea penalității micșorînd-o pînă la 4500 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a admis acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” și a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” dobînda de întârziere în sumă de 2 361,68 lei, penalitatea în sumă de 4 500 lei și cheltuieli de judecată 723,36 lei.

Instanța de apel, judecînd pricina în ordine de apel, a casat hotărîrea primei instanțe și a emis o nouă hotărîre prin care cerințele Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” privind încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” a datoriei, penalității și dobînzii de întârziere au fost respinse. Totodată, s-a dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” în beneficiul

Societății cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” cheltuieli de judecată în sumă de 483 lei și respectiv 542 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material rezultând din următoarele.

Instanța de recurs reține că la caz a fost constatat incontestabil că prin contractul de vânzare-cumpărare nr.595, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” a livrat către Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” marfa, achitarea căreia urma a fi efectuat în termen de 7 zile calendaristice din momentul livrării, iar în caz de întârziere a fost prevăzut o penalitate în mărime de 0,5 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere (f.d.6). La fel, din materialele cauzei rezultă că datoria Societății cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” față de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” în mărime de 16 105,82 lei, a fost achitată ulterior adresării în judecată cu cererea respectivă, fapt în legătură cu care reclamantul, prin cerere de concretizare a renunțat la pretenția respectivă (f.d.25).

Conform art.512 Cod civil, (1) În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. (2) Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. (3) Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Potrivit art. 513 Cod civil, (1) Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligentă la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. (2) Este nulă clauza prin care se derogă de la prevederile alin.(1).

Totodată, art. 514 Cod civil, stabilește că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 Cod civil, (1) Temeiul executării rezidă în existența unei obligații. (2) Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art.602 Cod civil, (1) În cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. (2) Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. (3) Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare corespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare. (4) Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617. În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

Potrivit art.619 Cod civil, (1) Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la

art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. (2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. (3) În cazul în care creditorul poate cere în alt temei juridic dobânzi mai mari, ele vor trebui plătite. Nu se exclude invocarea dreptului privind repararea unui alt prejudiciu. (4) Dobânzile de întârziere nu se aplică la dobânzi.

Raportînd la caz normele de drept enunțate, instanța de recurs reține că, în motivarea deciziei sale, instanța de apel a invocat precum că, Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” solicită încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” penalității în mărime de 4 500 lei și dobânzii de întârziere în sumă de 2 361,68 lei, fără a prezenta careva calcule descifrate din care să rezulte sumele respective.

Concluzia instanței de apel în acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție o consideră greșită, or, la materialele cauzei, cu titlul de probe, au fost anexate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” facturile fiscale care confirmă recepționarea mărfii și dispozițiile de plată. Totodată, la cererea de chemare în judecată a fost anexat calculul dobânzii de întârziere (f.d.17-20), iar calculul penalității a fost efectuat atît în cererea de chemare în judecată, cît și în cererea de concretizare a cerințelor (f.d.2-4, 51).

De asemenea, este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” nu a renunțat la cerința referitor la încasarea datoriei în mărime de 16 105,82, ci doar nu a susținut-o. Or, din conținutul cererii de micșorare a pretențiilor din data de 30.09.2015, rezultă cert că reclamantul solicită doar încasarea penalității în mărime de 4500 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 2361,68 lei, renunțînd la pretenția privind încasarea datoriei de bază pe motiv că aceasta a fost achitată integral (f.d.51).

Prin urmare, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material enunțate concluzia instanței de apel de casare a hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii, fiind întemeiată critica recurentului în sensul că instanța de apel nu a examinat probele pertinente administrate la dosar, care confirmă temeinicia pretențiilor înaintate de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”.

În atare circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că soluția primei instanțe de admitere a acțiunii este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art. art. 121, 122 Codul de procedură civilă.

Astfel, soluția dată de prima instanță conform prevederilor legale enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost

aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, și se menține hotărârea judecătoreii Drochia din 30 septembrie 2015, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Beatrice-Com” către Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Pîinii” privind încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu